

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حکمرانی فرهنگی

در اندیشه امام علی علیه السلام

نویسنده:

ابراهیم نکو

تقدیم نامہ :

این اثر، با نہایت ادب و خضوع،

به ساحت مقدس حضرت امیر المؤمنین امام علی علیہ السلام، صاحب نہج البلاغہ و سرچشمہ علم و حکمت، تقدیم می گردد.

همچنین به ارواح پاک پدر و مادر عزیزم، که با ایثار و صبر، زمینه ساز مسیر علم و پژوهش من بودند و یاد و دعای خیرشان همواره همراه من است، به همسر وفادارم، که با صبوری و حمایت بی دریغ، یار و همراه این مسیر علمی بوده اند،

و به فرزندانم، محمد و مرتضی، با آرزوی توفیق، سلامت و پایبندی به تعالیم

اسلام و سیره اهل بیت علیہم السلام.

فهرست مطالب

مقدمه ۲۳

فصل اول

مفهوم فرهنگ و مدیریت

معنای لغوی فرهنگ ۲۹

مفهوم فرهنگ در واژه نامه‌های فارسی ۲۹

مفهوم اصول ۳۰

مفهوم فرهنگ در لغت انگلیسی ۳۰

تعریف مراکز فرهنگی ۳۱

مفهوم فرهنگ عمومی ۳۱

تعریف مدیران فرهنگی ۳۱

ویژگی‌های فرهنگ ۳۲

تعاریف فرهنگ ۳۴

فرق فرهنگ با تمدن ۳۶

تعاریف مدیریت ۳۷

مدیریت بر مبنای هدف (Management by objectives (MBO) ۳۹

مدیریت بر مبنای استثناها (Management by exception) ۴۰

وظایف مدیران	۴۱
برنامه‌ریزی (planning)	۴۱
سازماندهی (organizing)	۴۱
کنترل (control)	۴۲
رهبری و هدایت (leading)	۴۲
هماهنگی (coordinating)	۴۲
مهارت‌های مدیریتی	۴۲
مهارت‌های فنی (Technical skills)	۴۲
مهارت‌های انسانی (Human skills)	۴۳
مهارت‌های ادراکی (Conceptual skills)	۴۳
سطوح مدیریت	۴۳
سطح عملیاتی (سرپرستی یا اجرایی)	۴۳
سطح میانی	۴۴
سطح عالی (ارشد)	۴۵

فصل دوم

دانش مدیریت در گذر زمان

مدیریت یکی از ارکان زندگی اجتماعی	۴۹
تفاوت مدیریت و رهبری	۵۰
نگاهی مختصر به پایه‌های نخستین دانش مدیریت	۵۱
مدیریت در عصر باستان	۵۱
مدیریت در قرون وسطی	۵۳

مدیریت در دوران رنسانس ۵۶

تاریخ مدیریت اسلامی ۵۸

فصل سوم

مدیریت اسلامی از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه

تعریف مدیریت اسلامی ۶۵

برخی از ویژگی‌های مدیریت اسلامی ۶۶

مباحث بینشی، عقیدتی در مدیریت اسلامی ۶۶

واقع‌نگری در مدیریت اسلامی ۶۶

مدیریت و شایستگی ۶۸

«شیوه‌گزینش کارکنان» اداری و تشکیل اداره از دید امام علی علیه السلام ۷۰

آزمون و گزینش ۷۰

تجربه ۷۱

حیثیت اجتماعی و فامیلی ۷۱

شناخت محیط ۷۱

محسنات شخصی ۷۲

تقسیم کار ۷۲

سه اصل برای «تضمین کفایت اداری» از نظر حضرت امام علی علیه السلام ۷۲

حقوق مستمر و بودجه کافی ۷۲

تشکیل سازمان و تجهیزاتی به منظور تفتیش اداری ۷۳

کیفر نمودن کارمندانی که از سلطه و قدرت خویش سوء استفاده می‌کنند ۷۳

فصل چهارم

فرهنگ جاهلیت در نهج البلاغه

- فرهنگ جاهلیت ۷۷
- برخی از عادات زشت عصر جاهلیت ۸۰
- قتل و غارت ۸۰
- شُرْبِ خَمَر (میگساری) ۸۰
- قمار ۸۱
- قتل نفس (آدمکشی) ۸۱
- فَحْشَاء ۸۲
- زنده به گور کردن دختران ۸۲

فصل پنجم

الگوهای فرهنگی برای مدیران در نهج البلاغه

- اهمیت دین اسلام به مدیریت فرهنگی ۸۷
- اهمیت مدیریت فرهنگی در نهج البلاغه ۸۸

فصل ششم

نهیج البلاغه و اخلاق

- عوامل گوناگون پیدایش و تداوم نظم سیاسی - اجتماعی از دیدگاه نهج البلاغه ۹۴
- اخلاق اجتماعی و رعایت حقوق از دیدگاه نهج البلاغه ۹۴
- اخلاق اجتماعی از منظر نهج البلاغه ۹۵
- اخلاق سیاسی و اطاعت از رهبری، در نهج البلاغه ۹۶
- ارزش‌های اخلاقی از دیدگاه نهج البلاغه ۹۶
- برخی از الگوهای رفتاری عمومی امام علی علیه السلام ۹۹
- پرهیز از سکونت در خانه‌های مجلل ۹۹
- پارسائی، زهد و سادگی از دیدگاه نهج البلاغه ۱۰۲
- رواج فرهنگ ازدواج موقت از دیدگاه صاحب نهج البلاغه ۱۰۴
- احترام به آزادی از دیدگاه نهج البلاغه ۱۰۵
- امام علی علیه السلام و فراریان ۱۰۵
- صاحب نهج البلاغه و آزادی در کار ۱۰۶
- نهج البلاغه و روابط حسنه با خویشاوندان ۱۰۷
- نهج البلاغه و زنان و فرهنگ پرهیز در روابط اجتماعی ۱۰۸

فصل هفتم

نهیج البلاغه و مسائل سیاسی

- فلسفه سیاسی - اجتماعی، بعثت پیامبران آسمانی و پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم ۱۱۵
- اخلاق رهبری یا روش برخورد رهبر با مردم ۱۱۶

- ۱۱۸..... فرهنگ خودسازی مدیران از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۱۹..... حکومت از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۲۱..... حقوق متقابل رهبری و مردم در اسلام، از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۲۳..... ویژگی‌های اخلاقی امام علی علیه السلام از منظر نهج البلاغه
- ۱۲۵..... فرهنگ صبر و بردباری و ایثارگری برای حفظ اسلام، در امور سیاسی
- ۱۲۷..... امور ضایع کننده خدمت از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۲۷..... خون ریزی
- ۱۲۸..... خودپسندی و ستایش دوست داشتن
- ۱۲۸..... منت گذاری، خلف وعده و بزرگ نمایی
- ۱۲۸..... شتابزدگی
- ۱۲۸..... امتیاز خواهی
- ۱۲۹..... دیدار با مردم و چگونگی و نحوه ملاقات با آنان، از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۲۹..... دیدار با مردم
- ۱۲۹..... نحوه ملاقات با مردم
- ۱۳۰..... ملاقات با مردم به صورت عمومی باشد
- ۱۳۰..... در ملاقات با مردم، کارگزاران (مدیران) فروتن باشند
- ۱۳۰..... ملاقات دوستانه باشد و تشریفات حذف گردد
- ۱۳۱..... هموار کردن شرایط گفتگو بر مردم
- ۱۳۱..... در ملاقات، مساوات رعایت شود
- ۱۳۱..... هر ملاقات در وقت خود انجام گیرد
- ۱۳۲..... خوش اخلاقی و گشاده رویی

فصل هشتم

نهج البلاغه و اقتصاد

- ۱۳۸..... نهج البلاغه و اقتصاد هدفمند
- ۱۳۸..... عمران و آبادانی از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۳۹..... سوءاستفاده‌های مالی از منظر نهج البلاغه و نکوهش آن
- ۱۴۰..... نهج البلاغه و امنیت اقتصادی
- ۱۴۱..... نهج البلاغه و حقوق مستضعفان و محرومان
- ۱۴۲..... کشاورزی و کشاورزان، از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۴۴..... فرهنگ ساده زیستی و قناعت از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۴۸..... برخی از آثار ساده زیستی و قناعت در نهج البلاغه
- ۱۴۹..... امام علی علیه السلام و نظارت بر بازار
- ۱۵۱..... نهج البلاغه و اخلاق مأموران مالیاتی
- ۱۵۳..... امام علی علیه السلام و فرهنگ مسجد سازی
- ۱۵۴..... نام برخی از مساجدی که به دست مولا علی علیه السلام و یا به دستور آن حضرت ساخته شد: ۱۵۴
- ۱۵۴..... خدمات عمومی مولا علی علیه السلام
- ۱۵۴..... خدمات امام علی علیه السلام در زمینه فرهنگی
- ۱۵۵..... خدمات امام علی علیه السلام در زمینه امور اجتماعی
- ۱۵۷..... برخی از خدمات امام علی علیه السلام در زمینه اقتصادی

فصل نهم

نهج البلاغه و امور نظامی

- ۱۶۲..... خودسازی معنوی برای مدیران از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۶۳..... توجه به خدا (خداگرائی فرماندهان نظامی) از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۶۳..... روحیه رزمی ملت و حفظ آمادگی از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۶۴..... نهج البلاغه و فرهنگ اسلامی جهاد
- ۱۶۴..... دشمن شناسی از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۶۵..... اسرار نظامی از منظر نهج البلاغه
- ۱۶۶..... فرهنگ تقدیر و تشکر از نیروهای عمل کننده از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۶۶..... نهج البلاغه و عزل و دلجوئی از فرماندهان معزول

فصل دهم

نهج البلاغه و علم و عالم

- ۱۷۱..... اسلام و علم
- ۱۷۳..... علم حضرت علی علیه السلام
- ۱۷۴..... قرآن و علم
- ۱۷۵..... علم از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۷۹..... عقیده سقراط در باره علم
- ۱۸۰..... دانش مدیریت

فصل یازدهم

نهج البلاغه و هنر

- ۱۸۷..... فن و هنر «خطابه و سخنوری»
- ۱۸۷..... هنر نویسندگی

فصل دوازدهم

نهج البلاغه و مسائل قضائی

- ۱۹۲..... نهج البلاغه و پرهیز از امتیازخواهی و رشوه
- ۱۹۳..... فرهنگ عفو و بخشش در قضاوت
- ۱۹۴..... عفو دزدی که قرآن می دانست
- ۱۹۴..... شرابخواری که عفو شد
- ۱۹۵..... نهج البلاغه و مسائل اطلاعاتی، امنیتی
- ۱۹۵..... جامعه سالم با مدیران سالم
- ۱۹۶..... نحوه جذب نیروهای صالح برای مدیریتها از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۹۷..... حفظ اسرار جامعه اسلامی از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۹۸..... اسرار نظامی و ضرورت حفظ آن از دیدگاه نهج البلاغه
- ۱۹۸..... اطلاعات لازم برای مراقبت از مدیران
- ۱۹۹..... آگاهی یافتن مردم نسبت به توطئه‌های شیطانی دشمن
- ۲۰۱..... نهج البلاغه و لزوم نظارت بر کارگزاران دولت

فصل سیزدهم

نهج البلاغه و مسائل اعتقادی

- ۲۰۸..... شیوه‌های صحیح آموزشی، مباحث اعتقادی از دیدگاه نهج البلاغه
- ۲۰۹..... نهج البلاغه و اعتقاد به امامت و ولایت امامان علیهم السلام
- ۲۱۰..... نهج البلاغه و معاد

فصل چهاردهم

نهج البلاغه و مسائل حقوقی

- ۲۱۳..... حقوق متقابل و فلسفه آن از دیدگاه نهج البلاغه
- ۲۱۴..... حقوق متقابل در روابط اجتماعی از دیدگاه نهج البلاغه
- ۲۱۴..... حقوق متقابل پدر و فرزند در نهج البلاغه
- ۲۱۵..... حقوق متقابل مردم و حکومت از دیدگاه نهج البلاغه
- ۲۱۶..... حقوق حیوانات در نهج البلاغه
- ۲۱۸..... رعایت حقوق انسان‌ها از دیدگاه نهج البلاغه
- ۲۱۸..... حقوق انسانی زندانیان
- ۲۱۸..... رعایت حقوق مجرم حدّ خورده
- ۲۲۰..... نهج البلاغه و حقوق اقلیت‌های مذهبی
- ۲۲۱..... نهج البلاغه و حقوق زنان
- ۲۲۲..... نهج البلاغه و حقوق نیکوکاران
- ۲۲۳..... حقوق کارمندان دولتی از منظر نهج البلاغه

فصل پانزدهم

نهج البلاغه و تطارت مردمی

۲۲۷.....	ضرورت حاکمیت قانون
۲۲۸.....	نحوه اجرای قانون
۲۲۸.....	کار فرهنگی بهترین شیوه اجرای قانون
۲۲۹.....	نهج البلاغه و فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر
۲۳۳.....	دموکراسی از دیدگاه امام علی <small>علیه السلام</small> و نهج البلاغه
۲۳۶.....	آزادی اندیشه و بیان
۲۳۷.....	نکوهش بدعت از سوی نهج البلاغه
۲۳۸.....	رواج فرهنگ نظارت مردمی
۲۴۱.....	اهمیت دخالت و نظارت مردمی
۲۴۲.....	نظارت مردمی و راههای تحقق آن
۲۴۲.....	تقویت روح مسئولیت پذیری
۲۴۲.....	زنده نمودن روح تعهد و مسئولیت
۲۴۳.....	تقویت روح تعاون و همکاری
۲۴۴.....	اجرای امر به معروف و نهی از منکر

فصل شانزدهم

نهج البلاغه و امور معنوی و عبادی

۲۴۹.....	هدف از عبادت
۲۴۹.....	آثار عبادت
۲۵۰.....	کسب رضای خدا

۲۵۰	پرهیز از گناه
۲۵۰	آرامش یافتن
۲۵۱	امام علی <small>علیه السلام</small> و ترویج فرهنگ اذان، نماز و قرآن
۲۵۲	اذان و توجهات حضرت علی <small>علیه السلام</small> در راستای ترویج این فرهنگ اصیل اسلامی
۲۵۲	اهمیت دادن امام علی <small>علیه السلام</small> به نماز و ترویج این فرهنگ غنی و اصیل اسلامی
۲۵۵	ترویج فرهنگ قرآن از دیدگاه نهج البلاغه
۲۵۶	نهج البلاغه و تقوا
۲۵۷	آثار تقوا

فصل هفدهم

نخب البلاغه و مسائل تربیتی

۲۶۴	امکان تربیت از دیدگاه نهج البلاغه
۲۶۵	نهج البلاغه و تربیت انسان‌ها
۲۶۷	اهمیت تربیت از دیدگاه نهج البلاغه
۲۶۷	برخی از عوامل تربیت
۲۶۷	نقش اولیاء در تربیت فرزندان
۲۶۸	نقش استاد و آموزگار در تربیت
۲۶۹	نقش حکومت و رهبری در تربیت
۲۷۰	نقش دوستان در تربیت
۲۷۱	نقش تربیتی قرآن کریم از دیدگاه نهج البلاغه
۲۷۲	نقش آداب و سنن صحیح اجتماعی در تربیت
۲۷۲	حضرت علی <small>علیه السلام</small> و نحوه تربیت کودک

فصل هجدهم

بررسی ویان ویشکی های مهم و اختصاصی مدیران فرهنگی

۲۷۷ میل به تکامل و پیشرفت
۲۷۸ آزاد اندیشی در امور فرهنگی
۲۷۹ اعتقاد به امنیت
۲۷۹ اعتقاد به مشارکت مردم
۲۸۰ عشق و پایبندی به فرهنگ ملی
۲۸۰ علاقه درونی به امور فرهنگی
۲۸۰ مؤمن بودن (دینداری)
۲۸۱ التزام عملی به جاری ساختن اصول و ارزش های دینی در فرهنگ جامعه
۲۸۱ قدرت استدلال و استنتاج ذهنی
۲۸۲ کلی نگری
۲۸۲ پیش بینی و آینده نگری
۲۸۳ نوآوری و خلاقیت ذهنی
۲۸۳ شناخت نظریه ها و تئوری های برجسته فرهنگی
۲۸۴ شناخت فرهنگ های بومی و منطقه ای
۲۸۴ شناخت تأثیر متقابل عوامل فرهنگی و غیر فرهنگی
۲۸۴ آگاهی از روند تحولات جهانی فرهنگ ها
۲۸۵ شناخت نقش مردم در فعالیت های فرهنگی
۲۸۵ داشتن اخلاق اسلامی
۲۸۶ پایبندی و عمل به فرائض دینی
۲۸۶ همسویی با سیاست های فرهنگی نظام

فصل نوزدهم

اصول مدیریت از منظر دانشمندان جهان

« اصول مدیریت » که برخی از دانشمندان کشورهای غربی ادعا می کنند ۲۸۹

فصل بیستم

اخلاق و اصول مدیریت فرهنگی از دیدگاه نج البلاغه

- ۲۹۶..... اصل رعایت عدل و انصاف
- ۲۹۶..... اصل جلب رضایت مردم (مردم‌گرائی)
- ۲۹۷..... اصل تواضع و فروتنی
- ۲۹۸..... اصل رعایت تساوی و عدالت رفتاری
- ۳۰۰..... اصل نفی افراط و تفریط
- ۳۰۱..... اصل نفی خودکامگی و خود رأیی
- ۳۰۲..... اصل مسئولیت پذیری
- ۳۰۳..... اصل انضباط کاری (Discipline)
- ۳۰۵..... اصل امانتداری
- ۳۰۷..... اصل مهرورزی
- ۳۰۸..... اصل اهلیت‌گرایی و شایسته‌سالاری
- ۳۱۱..... اصل قانون‌گرایی و مرزبانی
- ۳۱۳..... اصل نظارت، بازرسی و پیگیری
- ۳۱۴..... اصل ارزشیابی، قدردانی و پاداش‌دهی
- ۳۱۵..... اصل مشورت
- ۳۱۷..... اصل سخت‌کوشی

فهرست مطالب ۲۱

۳۱۸.....	اصل انتقادپذیری
۳۲۰.....	برخی از فواید انتقادپذیری
۳۲۰.....	اصل انعطاف پذیری
۳۲۱.....	اصل بهره وری
۳۲۳.....	فرهنگ بهره وری
۳۲۴.....	اصل خوشرفتاری
۳۲۵.....	اصل مدارا و رفق ورزی
۳۲۷.....	اصل بُردباری
۳۲۹.....	اصل امنیت شغلی
۳۲۹.....	اصل خدمتگزاری
۳۳۰.....	اصل دادورزی
۳۳۰.....	اصل حاکمیت قانون (ضابطه به جای رابطه)
۳۳۰.....	اصل تغافل
۳۳۱.....	اصل روشنگری
۳۳۱.....	اصل همدلی و اتحاد
۳۳۱.....	اصل تفویض اختیار
۳۳۲.....	اصل نگرش سیستمی
۳۳۲.....	اصل پیش بینی
۳۳۳.....	اصل کارآرایی و اثر بخشی
۳۳۳.....	اصل پویایی گروهی و تشکل
۳۳۳.....	اصل خشنودی شغلی
۳۳۴.....	اصل احسان و نیکویی
۳۳۴.....	اصل خودباوری و اعتماد به نفس
۳۳۴.....	اصل الگوپذیری
۳۳۴.....	اصل شجاعت و خطرپذیری
۳۳۵.....	اصل گزارش دهی و گزارش گیری

۳۳۵ اصل اخلاص
۳۳۵ اصل قاطعیت
۳۳۶ اصل پاسخگویی
۳۳۶ اصل موقعیت شناسی
۳۳۶ اصل پرسشگری
۳۳۷ اصل مشارکت
۳۳۷ اصل اعتماد
۳۳۷ اصل دانش پژوهی
۳۳۷ اصل آینده نگری
۳۳۸ اصل حفظ سنت‌های شایسته
۳۳۸ اصل سعه صدر
۳۳۸ اصل اعتقاد
۳۳۹ اصل عمل کردن طبق برنامه و زمان
۳۳۹ اصل حقیقت گویی و صدق محض
۳۴۰ اصل وفا به عهد
۳۴۰ اصل اعتراف به جهل
۳۴۱ اصل احترام به دیگران
۳۴۲ نتیجه گیری
۳۴۵ فهرست منابع

مقدمه

مقوله فرهنگ، مفهومی بس حساس و پراهمیت است که سرنوشت یک جامعه را مشخص می‌کند. بر این اساس، فرهنگ حاکم بر جامعه، به عنوان یک پدیده پویا و اثرگذار، می‌بایست هدایت و کنترل شود و به بیان بهتر، مدیریت گردد. لیکن مدیریت این پدیده، به دلیل ارتباط عمیق و شدید با ارزش‌ها و جنبه‌های مختلف زندگی مردم جامعه، از حساسیت و اهمیت بیشتری برخوردار است.

منظور از مدیریت امور فرهنگی، فرد و یا افرادی هستند که در مراکز یا سازمان‌های فرهنگی، در پست مدیریتی قرار دارند و در ارتباط مستقیم با اداره امور فرهنگی در سه سطح عالی، میانی و سرپرستی به انجام فعالیت‌های سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تصمیم‌گیری و نظارت بر اجرا می‌پردازند.

با وجود حساسیت و زیربنایی بودن قلمرو مدیریت امور فرهنگی جامعه و قلت مراکز آموزشی و پژوهشی ویژه این گروه از مدیران و همچنین، تهاجم گسترده فرهنگی بیگانگان از یک سو و فعال بودن برخی از عناصر نامطلوب فرهنگی به جای مانده از دوران قبل از انقلاب اسلامی از سوی دیگر و در نتیجه، لزوم جذب و پرورش مدیران فرهنگی کارآمد، به نظر می‌رسد، اولاً بیشتر مدیران امور فرهنگی کشور در اعمال مدیریت خویش با مشکلاتی مواجه بوده و دوماً تحقیقات ویژه‌ای در زمینه قواعد و اصول مدیریتی برای آنان آن گونه که شایسته و بایسته باشد، صورت نگرفته است.

در این کتاب تلاش شده است، با استناد به خطبه‌ها، نامه‌ها و حکمت‌های نهج‌البلاغه مولا علی علیه السلام، اصول، ویژگی‌ها و الگوهای اسلامی مدیریتی برای استفاده بیشتر مدیران

موفق و رفع ضعف‌های موجود و نیز برای جذب و به کارگیری مدیران امور فرهنگی لایق و کارآمد، ارائه گردد.

در کتاب حاضر اعتقاد و فرض اولیه، بر آن است که فرهنگ پدیده‌ای است پویا و قابل اصلاح، هدایت و کنترل و در مجموع، قابل مدیریت و چنانچه اجزا و ابعاد مختلف آن پیوسته مورد بررسی، بازنگری، اصلاح، تحول و تکامل قرار نگیرد، نظام اجتماعی به ورطهٔ سقوط و اضمحلال ارزش‌های مذهبی، تاریخی و ملی خویش سوق خواهد یافت و خواسته‌ها و ارزش‌های اقوام و ملل دیگر، به تدریج بر جامعه نفوذ و فرهنگ حاکم، مغلوب و مقهور فرهنگ‌های دیگر خواهد شد.

در زمینه و امورات فرهنگی، علاوه بر نهادها و مراجعی که نقش جهت‌دهی و سیاست‌گذاری کلان فرهنگی را بر عهده دارند، بایستی پذیرفت، مدیران مراکز فرهنگی از نقش و موقعیت حساس و ویژه‌ای برخوردارند و به همین دلیل است که می‌بایست از توانمندی‌ها و قابلیت‌های مناسب و مطلوبی برخوردار بوده و اهلیت لازم برای تصدی پست مدیریت فرهنگی را داشته باشند. متأسفانه شواهد موجود در جامعه (از قبیل: فاصله گرفتن جوانان از فرهنگ خودی و الگوبرداری از فرهنگ بیگانگان، علاقمندی روزافزون مردم به استفاده از ماهواره‌ها و رسانه‌های جمعی بیگانگان، تقلید بسیاری از جوانان در پوشیدن لباس و اصلاح و درست کردن موی سر به شیوهٔ اروپائیان)، همه و همه حاکی از عملکرد ضعیف بسیاری از مدیران فرهنگی کشور و عدم برنامه‌ریزی صحیح از جانب آنان می‌باشد. این نشانگر آن است که در زمینهٔ جذب و پرورش مدیران فرهنگی صلاحیت‌دار و دارای اهلیت و شایستگی لازم و بایسته، اهتمام ویژه صورت نپذیرفته است.

برای پاسخگویی به این سوالات که اصول مدیریت فرهنگی چه چیزهایی می‌باشند؟ و چگونه می‌توان یک مدیر دارای اهلیت و شایستگی لازم را برای تصدی امورات فرهنگی برگزید؟ کار مهمی است، که پاسخ قانع‌کنندهٔ سوالات یاد شده و سوالات دیگر فرهنگی،

در کتاب حاضر که از نهج البلاغه منتج شده، موجود می‌باشد. نهادهای فرهنگی مخصوصاً «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی»، خواهند توانست:

۱ - معیارهای لازم و اسلامی برای گزینش و انتخاب مدیران مراکز فرهنگی را بدست آورند.

۲ - مدیرانی که در امورات محوله موفق بوده و در فعالیت‌های فرهنگی الگویی ارائه داده‌اند، با استفاده از نتایج و اصول ارائه شده در این کتاب، بیشتر تقویت شوند و زمینه ارتقای آنان فراهم گردد.

۳ - برای توسعه فرهنگ اسلامی کشور، برنامه‌ریزی اصولی نموده و از مدیران فرهنگی نتیجه آن بازخواست شود.

هدف این کتاب شناساندن اصول فرهنگی ارزشمند نهج البلاغه برای مدیران فرهنگی به جهت، بکارگیری آنها در امورات محوله، به منظور توسعه فرهنگی کشور است و اینکه این اصول از سایر اصول مدیریتی مکاتب دیگر غنی می‌باشد.

کتاب حاضر پس از پرداختن به موضوعات فرهنگی از دیدگاه نهج البلاغه در زمینه‌های مختلف زندگی، به نتیجه‌گیری خواهد پرداخت که امیدوار است برای استفاده مدیران امور فرهنگی کشور مفید واقع گردد.

در این کتاب، حوزه مدنظر، سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی به مفهوم عام آن نظیر، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان میراث فرهنگی، دوایر، واحدها و مؤسسات فرهنگی و ... می‌باشد.

و مقصود از نگارش کتاب، دستورات مدیریتی مولا علی علیه السلام است، که جنبه فرهنگی داشته و خطاب به کارگزاران و مدیران آن حضرت، در خطبه‌ها، نامه‌ها و حکمت‌های نهج البلاغه، آمده است.